

Crna Gora
Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija

Broj:

Podgorica, 16. maj 2013.

INFORMACIJA

o potrebi jačanja kapaciteta Misije Crne Gore pri EU za potrebe pregovaračkog procesa Crne Gore s Evropskom unijom

U skladu s odlukom Evropskog savjeta od 29. juna 2012. da otpočnu pristupni pregovori s Crnom Gorom i da Evropska komisija započne proces analitičkog pregleda pravne tekovine s Crnom Gorom u svim poglavljima pregovora, nadležne službe MVPEI-ja su, kao preduslov za uspješno zaključenje tog procesa, preduzele aktivnosti na uspostavljanju pregovaračkih struktura za vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji.

Imajući u vidu da je pregovaračka struktura u zemlji u međuvremenu kompletirana, kao i da će prva faza pregovora – faza analitičkog pregleda biti okončana u julu 2013. potrebno je preduzeti neophodne aktivnosti kako bi se i Misija Crne Gore pri EU organizacijski, kadrovski, funkcionalno i finansijski pripremila za predstojeće zadatke koje proizilaze iz narednih faza pregovaračkog procesa.

TREKUTNO STANJE I POTREBE MISIJE PRI EU

Misija CG pri EU trenutno broji 7 diplomata (2 ambasadora i 5 diplomata) i četiri eksperta: iz Ministarstva pravde, Ministarstva finansija i Ministarstva održivog razvoja i turizma, kao i dva namještenika. Shodno zaključku Vlade Crne Gore od 2. februara 2012, a u vezi s Informacijom o potrebi jačanja kapaciteta Misije Crne Gore pri EU, početkom ovog mjeseca poslat je i predstavnik Ministarstva unutrašnjih poslova u Brisel.

Drugi organi državne uprave koji bi pratili i analizirali aktivnosti u okviru određenih sektorskih politika EU nemaju svoje predstavnike u Misiji, kao što je to slučaj s drugim misijama pri EU u Briselu. Dosadašnje iskustvo predstavnika Ministarstva pravde, Ministarstva finansija i Ministarstva održivog razvoja i turizma se pokazalo izuzetno korisnim u prvoj fazi pregovora koja podrazumijeva analitički pregled

usklađenosti crnogorskog zakonodavstva s pravnom tekovinom EU, ali i zbog uspostavljanja mreže kontakata, pokrivanja konferencija, seminara, obuka itd. na kojima je traženo prisustvo predstavnika resornih ministarstva.

Budući da je planirano da se proces analitičkih pregleda usklađenosti zakonodavstva po svim pregovaračkim poglavljima okonča u julu 2013, čime će nastupiti zahtjevnija faza pristupnih pregovora koja podrazumijeva kvalitetnu pripremu pregovaračkih pozicija, uz postojanu koordinaciju s predstavnicima EK, ukazuje se potreba za povećanjem broja službenika i obezbjeđenjem ekspertske podrške iz resornih ministarstava, odnosno potreba da nadležni organi državne uprave upute eksperte tokom 2013. u Misiju Crne Gore pri EU kako bi se na adekvatan način pripremili za predstojeće izazove evropske integracije.

Imajući u vidu značaj procesa koji je neposredno pred nama, predlažemo da se, kao prioritetno, osigura radno pokrivanje navedenih oblasti na sljedeći način:

1) Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja

1.1. Oblast poljoprivrede i bezbjednosti hrane, ruralni razvoj, veterinarska i fitosanitarna politika:

Oblast poljoprivrede i bezbjednosti hrane je veoma važna oblast posebno imajući na umu da se radi o jednoj od dvije oblasti s najvećim brojem pravnih akata koje treba uskladiti s pravnom tekovinom EU. Takođe, ulaskom u EU država praktično u cjelini prenosi nadležnosti za ostvarivanje poljoprivredne politike na zajedničke evropske institucije koje se vode principima Zajedničke poljoprivredne politike. Upravo zbog toga je potrebno poslati eksperta kako bi se upoznao s iskustvima drugih država u Zajedničkoj poljoprivrednoj politici, kao i pratio rad radnih tijela koja donose odluke, a koje direktno utiču i na potrebne reforme u Crnoj Gori. Imajući u vidu specifičnosti ovih poglavlja u procesu pregovora, potrebno je što hitnije uputiti barem jednog eksperta. U kasnijem periodu treba ispitati mogućnosti kombinovanja resora ribarstvene politike ili slanja posebnog eksperta za ovu oblast.

2) Ministarstvo ekonomije za sljedeće oblasti:

2.1. Oblast slobodnog kretanja roba, pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, pravo privrednih društava, pravo intelektualne svojine, politika konkurencije, preduzetništvo i industrijska politika, kao i vanjski odnosi.

Slobodno kretanje roba i unutrašnje tržište predstavlja jedan od osnova na kojima se zasniva EU i obuhvata više segmenata izuzetno zahtjevnog zakonodavstva, za koje će biti neophodna pojačana komunikacija s EK, kao i pažljivo planiranje i priprema naše državne uprave za preuzimanje obaveza koje članstvo podrazumijeva.

Za praćenje aktivnosti u poglavljima Sloboda kretanja robe i Konkurencija potrebno je imenovati po jednog eksperta iz resornog Ministarstva, dok je za praćenje ostalih ekonomskih poglavlja potrebno imenovati dodatna dva eksperta.

2.2. Oblast energetike

Iako bi trenutno pitanje energetike mogao da prati jedan službenik, potrebno je što prije, a u skladu s prioritetima Crne Gore u ovim oblastima, poslati resorne eksperte kako bi se što bolje pripremili za narednu fazu procesa pregovora. Imajući u vidu značaj koji Crna Gora pridaje razvoju energetskog sektora i iskorištavanju obnovljivih izvora energije, kao i činjenicu da je, za ostvarivanje glavnih ciljeva u području energetike potrebno uložiti znatna finansijska sredstva, potrebno je da se ekspert upozna s evropskim izvorima finansiranja koji bi mogli biti iskorišteni, kao i da ostvari potrebne kontakte u institucijama EU.

3) Ministarstvo saobraćaja i pomorstva - saobraćajna politika i transevropske mreže

Poglavlje saobraćajne politike i transevropske mreže su veoma važni za promovisanje sigurnosti i dostupnosti transportnih usluga građanima Crne Gore. Propisi Evropske unije obuhvataju kopneni i željeznički saobraćaj, plovidbu, kombinovan pomorski, avio i željeznički saobraćaj i to tehničke, bezbjednosne i socijalne standarde, kao i liberalizaciju unutrašnjeg transportnog tržišta Evropske unije. Uspostavljanje trans-evropskih mreža važan je element za ostvarivanje ekonomskog rasta i zaposlenosti i preduslov za uspostavljanje slobodnog protoka roba, usluga i radnika. Upravo zbog toga je od izuzetne važnosti da predstavnik Ministarstva saobraćaja i pomorstva bude upućen u Misiju CG pri EU.

4. Ministarstvo rada i socijalnog staranja – socijalna politika i zapošljavanje i sloboda kretanja radnika

Socijalna politika Evropske unije teži postizanju visoke stope zaposlenosti, sigurnih i održivih prihoda. Između ostalog, socijalna politika određuje i štiti prava radnika u slučajevima kolektivnih viškova, stečajeva i preseljenja poslovanja, kao i pravila o radnom vremenu, sigurnosti na radu i zaštiti zdravlja. Članstvo u Uniji donosi mogućnost jednostavnijeg zapošljavanja na evropskom tržištu rada, a evropske strategije i fondovi podstiču zapošljavanje onih grupa pogođenih dugotrajnom nezaposlenošću, kao i proširenje mreža socijalnih usluga za djecu, starije osobe i osobe s invaliditetom. Evropsko zakonodavstvo usmjereno je na stvaranje jednakih mogućnosti za sve, uključujući zaštitu načela „jednaka zarada za jednak rad“, kao i zabranu diskriminacije po bilo kojoj osnovi. Imajući u vidu osjetljivost socijalne politike, potrebno je da nadležno ministarstvo u najkraćem roku imenuje eksperta u ovoj oblasti.

5) Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije - informatičko društvo i mediji

U okviru ovog poglavlja podstiče se tržišno takmičenje u oblasti elektronskih komunikacija s posebnim fokusom na zaštitu potrošača, kao i razvoj i širu dostupnost novih tehnologija i usluga. Veoma specifična pravna tekovina u ovoj oblasti iziskuje odgovarajuću ekspertizu, zbog čega je od izuzetnog značaja bliska saradnja s EK i relevantnim institucijama država članica, zbog čega je neophodno prisustvo eksperta iz ove oblasti u Briselu.

6. Ministarstvo nauke

EU pozicionira nauku i istraživanje u sami vrh razvojnih prioriteta, zbog čega su aktivnosti u ovoj oblasti za Crnu Goru veoma značajne, a u cilju povećanja našeg učešća u EU fondovima i kontinuiranog praćenja aktivnosti EU koje se odnose na sve oblasti nauka. Predstavnik Ministarstva nauke u Briselu omogućio bi da Crna Gora bude prisutna na svim sastancima, čime bi istraživačka zajednica Crne Gore bila blagovremeno i adekvatno informisana o aktivnostima i inicijativama EU u oblasti nauke i istraživanja. U cilju realizacije navedenih aktivnosti u tekućim EU programima, kao i u novom Okvirnom programu "Horizont 2020", od izuzetne važnosti je da predstavnik Ministarstva nauke bude upućen u Misiju CG pri EU.

7) Vladin biro za odnose s javnošću - informisanje/odnosi s javnošću

Redovno informisanje država članica i institucija EU o napretku država na političkom, ekonomskom i društvenom planu je od ključnog značaja za proces pristupanja. Države članice nerijetko zahtijevaju informacije o stanju u Crnoj Gori koje im Misija dostavlja, ali je potrebno sistematski pružati nedjeljni/mjesečni pregled stanja, kako bi zainteresovane strane bile upoznate kao što to rade neke od država Zapadnog Balkana (npr. Albanija). Takođe, potrebno je dalje raditi i na saradnji s medijima u Briselu, objavljivanju informacija o napretku Crne Gore u EU i, uopšte, kreiranju što boljeg imidža Crne Gore.

UPUĆIVANJE EKSPERATA I FINANSIRANJE

Eksperti, koji nijesu zaposleni u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija, se, u skladu s odredbama člana 36 Zakona o vanjskim poslovima, preuzimaju i raspoređuju za rad u Misiju Crne Gore pri EU na određeno vrijeme u trajanju od četiri godine (koliko traje i mandat diplomatskog osoblja), a na osnovu pisanog sporazuma koji ministar vanjskih poslova i evropskih integracija zaključuje sa starješinom državnog organa ili institucije (nacrt ugovora dostavljamo u prilogu). Nakon isteka mandata, ekspert je obavezan da se vrati u državni organ ili instituciju iz koje je upućen.

Za vrijeme rada u Misiji, tako raspoređeni eksperti imaju diplomatski status i dobijaju odgovarajuće diplomatsko zvanje (saglasno uporednim iskustvima, uglavnom zvanje I, II ili III sekretar), dok u odnosu na svoj ravnopravni status u državnom organu ili instituciji iz koje su upućeni zadržavaju zvanje koje su stekli u skladu sa zakonom kojim se uređuju prava i dužnosti državnih službenika i namještenika.

Eksperti su, u pogledu prava, obaveza i odgovornosti, izjednačeni s diplomatama zaposlenim u Misiji, a prije stupanja na dužnost obavezni su da obave odgovarajuće stručne pripreme u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija, u skladu s članom 45 Zakona o vanjskim poslovima, i odgovorni su za svoj rad šefu Misije, a njihov rad, pored šefa Misije, prate i ocjenjuju nadležni organi i institucije.

Što se tiče finansiranja, organi ili institucije koji upućuje eksperte plaćaju troškove njihovog upućivanja, saglasno troškovima koji se pokrivaju diplomatama (zarada i minuli rad, posebne naknade - za stanovanje, za zdravstveno osiguranje, porodiljsko odsutvo, dio za školovanje djece, za izdržavane članova porodice, doprinosi za socijalno osiguranje, produženo osiguranje za supružnika i reprezentaciju).

Prosječna plata prvog sekretara u Misiji Crne Gore pri EU iznosi oko 2,450 EUR.

Prosječna plata drugog sekretara u Misiji Crne Gore pri EU iznosi oko 2,200 EUR.

Prosječna plata trećeg sekretara u Misiji Crne Gore pri EU iznosi oko 2,000 EUR.